

3. april 2020
Forslag til tiltag for regelforenkling

REGELFORENKLING

WWF Verdensnaturfondens forslag til konkrete tiltag for regelforenkling med formålet at fremme biodiversiteten

WWF Verdensnaturfonden er af den opfattelse, at en række enkle justeringer af dansk lovgivning såvel som fortolkningen af EU-direktiver kan bidrage betydeligt til at øge mulighederne for bedre og mere målrettede biodiversitetsindsatser for private lodsejere. Og dette uden væsentlige samfundsomkostninger.

Fortolkningen af EU-direktiver på området vil efter vores opfattelse bringe Danmark på samme linje som en række andre og mere ambitiøse EU-lande. Dette er også jævnført biodiversitetskonventionens Aichi-mål nr. 3, der målsætter, at subsidier og incitamenter, der skader biodiversitet, fjernes, og positive incitamenter udvikles og implementeres inden 2020.

WWF Verdensnaturfonden præsenterer derfor eksempler på konkrete regelforenklinger, der vil være til stor gavn for biodiversiteten. I tillæg til nedenstående fremsender WWF Verdensnaturfonden også et detaljeret notat med forslag til stort set omkostningsfrie ændringer og justeringer af **Skovloven**.

Øremærkning af rewilding-dyr: Mærkning af kvæg skal være foretaget senest 20 dage efter fødslen, men øremærkning af kalve, der afgræsser områder, der er godkendt til naturpleje, kan udskydes i op til seks måneder, mens bl.a. øremærkning af bisonokser skal være foretaget senest ni måneder efter fødslen. Fastholdelse af øremærkningskravet er en uløselig opgave i rewilding-sammenhæng, fordi man hverken vil eller kan håndtere dyrene under de givne forhold. **Bekendtgørelse om mærkning, registrering og flytning af kvæg, svin, får eller geder (BEK nr. 1448 af 01/12/2016).**

Foderstand og helårsgræsning: På baggrund af dyreværnsloven samt udtalelser fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd kan der opstilles en række generelle retningslinjer om hold af udegående dyr - herunder at dyrene som udgangspunkt skal være i godt huld og tildeles supplerende foder, så det gode huld opretholdes hele vinteren. Men tab af huld i løbet af vinteren er på mange måder blot en naturlig tilpasning til vintersæsonens ringere fødekvalitet og -kvantitet. Fodring kan kompromittere naturmålsætninger af forskellig slags og blandt andet bidrage til en unaturlig høj bestandstæthed, fravalg af vedplanter, uønsket næringsstofforforsel etc. **Bekendtgørelse af dyreværnsloven (LBK nr. 50 af 11/01/2017).**

Regulering af vilde arter i hegninger: I henhold til jagtloven må jagt kun drives på vildt, der er fastsat jagttid for, og kun inden for den jagttid, der er fastsat for arten. I hegnede rewilding-projekter med anvendelse af f.eks. kronstyr kan dyrene kun afskydes indenfor jagtsæsonen. En alternativ afskydning af dyr i mistrivsel fremfor fodring er således ikke muligt i den sidste og mest udfordrende del af vinterperioden, hvor behovet for fodring og/eller afskydning er størst. **Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning (LBK nr. 118 af 26/01/2017).**

Vildsvin: Loven samt efterfølgende udtalelse fra det Dyreetiske Råd om, at svin til enhver tid skal have adgang til vand, er vanskelig at opfylde for hold af vildsvin under rewilding-lignende forhold, selvom grisene som udgangspunkt er omfattet af reglerne. **Bekendtgørelse af lov om udendørs hold af svin (LBK nr. 51 af 11/01/2017).**

Døde ådsler i naturen: Naturlig nedbrydning af dødt kød er en del af vores oprindelige økosystem, som potentielt kan tilgodesse mange forskellige arter fra insekter til større rovdyr. I henhold til lovgivningen skal døde husdyr dog bortskaffes og destrueres. Nedlagt vildt må umiddelbart heller ikke efterlades, da det strider mod god jagtskik. Den eneste mulighed for at efterlade døde dyr til naturlig nedbrydning er på nuværende tidspunkt at anvende trafikdræbt vildtlevende vildt, men det må kun efterlades på selve åstedet. Hvis det opsamles med henblik på f.eks. udlægning andetsteds, vil kadaverne med det samme være omfattet af biproduktforordningen, der foreskriver destruktion snarest muligt. WWF Verdensnaturfonden er bekendt med, at en række andre EU-lande forvalter EU's biproduktforordning lempeligere med henblik på muligheden for at udlægge ådsler til blandt andet gribbe og andre rovfugle. **Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06/2011) samt EU's biproduktforordning (nr. 1069/2009) samt gennemførelsesordning (nr. 142/2011).**

Dagligt tilsyn af vildheste: Loven kræver, at enhver, der holder hest, skal sørge for, at hesten tilses mindst én gang om dagen. Dette kan dog ikke opfyldes for heste i rewilding-lignende projekter, hvor terrænets skala og strukturer i praksis gør det umuligt at vurdere det enkelte dyrs tilstand dagligt. Hovbeskæring er også et relevant forhold, der ikke kan opfyldes i rewilding-sammenhæng. **Bekendtgørelse af lov om hold af heste (LBK nr. 304 af 30/03/2017).**

Genetisk fornyelse af rewilding-dyr (bison): Balai-direktivet opstiller ret vandtætte skotter mellem zoo-dyr og naturen udenfor. Det vil sige, at zoo-dyr som udgangspunkt ikke kan anvendes til eventuelle rewilding-projekter, selvom en væsentlig del af den i forvejen meget snævre genpulje for f.eks. europæisk bison befinder sig i zoologiske haver. FVST har dog givet dispensation i et tilfælde, hvor "zoo-visenter" flyttes fra Randers Regnskov til Tofte skov, forudsat f.eks. at øremærkningsdispensation gives. **Bekendtgørelse om ikke kommerciel flytning af selskabsdyr, ind- og udførsel af visse dyr samt godkendelse af og tilsyn og kontrol med karantæner (BEK nr. 1406 af 29/11/2016).**

Ovenstående regler m.fl. gør det kun i meget begrænset omfang muligt at anvende traditionelle vildtarter i rewilding-projekter, fordi dyrenes nødvendige indhegninger til dels giver dyrene status af husdyr med krav om, at dyrene skal fodres, kadavere skal fjernes, osv.

Hegn i og omkring skove: Vores intensivt opdyrkede kulturlandskab rummer så betydelige produktionsinteresser, at det meget hurtigt kan komme i konflikt med ønsket om flere store planteædere i høj tæthed. I langt de fleste tilfælde vil hegn være en nødvendighed for at kunne tilgodesse de forskellige hensyn. Hegn, der kan holde på dyrene, men samtidigt være med til at sætte naturen fri. Hegn i det åbne land er kun reguleret i meget begrænset omfang og er derfor som regel uproblematisk, **mens hegn i eller omkring skove er vanskeligere.** Dette skyldes til dels **NBL § 23**, der forbyder usædvanlige hegn omkring skove, men især **skovloven, der som udgangspunkt forbyder dyrehold og dermed hegn. Skovloven rummer dog visse muligheder afhængig af, om der er tale om vildt 3 eller husdyr, men gælder principielt kun for fredskovsarealer. Eftersom disse udgør cirka 85 % af landets skovareal, er det selvfølgelig langt størstedelen.**

Mulighed nr. 1: Ved skovgræsning forstås kun græsning med husdyr på skovbevoksede arealer. Græsning med hjorte er altså ikke skovgræsning. **Så hvis man vil græsse med vildt, kan man ikke udnytte mulighederne for skovgræsning, og i stedet skal der laves en dyrehave.** I 2004 kom der yderligere mulighed for at lave nye dyrehaver som såkaldte biodiversitetsdyrehaver - dvs. dyrehaver med øget biologisk mangfoldighed som hovedformål. Af skovlovens vejledning fremgår det, at man for

biodiversitetsdyrehaver blandt andet skal udarbejde en detaljeret forvaltningsplan for arealet. Denne skal foreligge sammen med ansøgningen om dispensation eller udarbejdes og godkendes ved en særskilt afgørelse efter skovloven, der kan indeholde en række vilkår. Etablering af biodiversitetsdyrehaver kræver derfor stor tålmodighed og betydelige ressourcer til blandt andet udarbejdelse af forvaltningsplaner. **På Klelund tog det i alt 4 år og flere klagesager i Natur- og Miljøklagenævnet, inden projektet kunne realiseres.** En af klagesagerne vedrørte netop NBL § 23 om usædvanlige hegn, hvor nævnet dog konkluderede, at i de tilfælde, hvor der er givet tilladelse til dyrehaver, er hegn at betragte som en nødvendighed, der ikke er i konflikt med NBL § 23.

Mulighed nr. 2: Omkring skovgræsning med husdyr volder det tit problemer, at de tilladte 10 % skal beregnes af det enkelte sammenhængende fredskovspligtige areal. Hvor der er tale om mosaiknatur (f.eks. Forsvarets arealer), er fredskovsarealerne kun sjældent sammenhængende, og græsningsandelen for hvert enkelt skovparti overstiger meget hurtigt de tilladte 10 % - uagtet at der totalt på terrænniveau langt fra er 10 %. **Dispensationsmuligheder eksisterer, men så bliver tilladelsen som udgangspunkt med det samme kun midlertidig, dvs. 10-15 år. Dette medfører en træls usikkerhed om, hvorvidt der på sigt kan gives en ny dispensation, når man har fået bygget en passende bestand af græsningsdyr op.**

Krav om hugstmodenhed: Skovlovens § 8 definerer blandt andet at: "Hugst bortset fra tynding må ikke finde sted, før bevoksningen eller det enkelte træ har opnået en alder eller dimension, hvor den er hugstmoden". Det har på Klelund skabt en del problemer i konverteringen af eksotiske arter til hjemmehørende arter. **Det forekommer paradoksalt, at man gerne må afdrive 200-årig naturskov af bøg for efterfølgende at plante sitkagran, men ikke afdrive f.eks. 20-årig sitkagran for at plante bøg,** da sitkagranen i så fald ikke er hugstmoden i traditionel vedproduktionsmæssig forstand.

Krav om gentilplantning af skovlysninger: Skovlovens § 8 foreskriver, at arealet senest 10 år efter afvikling af en hugstmoden bevoksning skal opfylde et krav om, at arealet er bevokset med træer, der kan danne en sluttet skov af højstammede træer. **Flere private lodsejere med rewilding-projekter ønsker kun meget nødtigt at rydde op efter stormfald udover at genoprette veje, spor og stiers fremkommelighed. Hvis den naturlige foryngelse ikke indfinder af sig selv inden for 10 år, er tilplantning påkrævet.**